

İnternet Ortamında ve Sosyal Ağlarda İşlenen Cinsel Suçlar^(*)

Sex Crimes Committed on the Internet Environment and Social Media

Murat BALCI

Profesör Doktor

*Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Ceza ve Ceza Usul Hukuku Anabilim Dalı*

Kerim ÇAKIR

Doktor Öğretim Üyesi

*Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Ceza ve Ceza Usul Hukuku Anabilim Dalı*

Anahtar Kelimeler

*Cinsel Taciz,
Görüntüye Dayalı
Cinsel İstismar,
İntikam Pornosu,
Çocuk Pornografisi,
Müstehcenlik.*

Keywords

*Sexual Harassment,
Image Based Sexual
Abuse,
Revenge Porn,
Child Pornography,
Obscenity.*

Öz

İnternetin ve sosyal ağların hayatımıza girmesiyle birlikte cinsel suçların ve cinsel şiddetin ortaya çıkış biçimleri değişmiştir. Özellikle cinsel görüntülerin rıza dışı alınması ve yayımlanmasıyla birlikte gündeme gelen intikam pornosu, çocuk pornografisi, çocukların cinsel istismarı ve cinsel şantaj şeklindeki suçlar, internet ortamında sıklıkla işlenmeye başlanmıştır. Çalışmada, öncelikle internetin ve sosyal ağların cinsel suçların işlenmesindeki rolü incelenecek daha sonra rıza dışı elde edilen cinsel içerikli görüntülerin ifşa edilmesi (pornografi/intikam pornosu), çocuk pornografisi ve müstehcenlik suçlarının internet ortamında ve sosyal ağlarda işlenmesiyle ilgili bilgi verilecektir. Ayrıca rızaya dayalı olarak alınan cinsel içerikli görüntülerin cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar içerisinde değerlendirilip değerlendirilemeyeceği de tartışılacaktır.

Abstract

With the introduction of the internet and social networks into our lives, the emergence of sexual crimes and sexual violence has changed. Especially non-consensual creation of sexual images and crimes of revenge porn, child pornography, sexual abuse of children and sexual blackmail, which are the crimes that raised in this context, have started to be committed frequently on the internet. In the study, first, the role of internet and social media in committing sexual crimes will be examined and then, information regarding the committing of the crimes on the internet and social media such as the revealing the sexual images which were acquired in a non-consensual way, child pornography and crime of obscenity will be given. In addition, the study will discuss if consensual sexual images can be considered as crimes against sexual immunity.

^(*) Araştırma Makalesi.
Hakem denetiminden geçmiştir.
Gönderim Tarihi: 06.06.2022, Kabul Tarihi: 19.07.2022.

I. GENEL OLARAK

Günümüzde birçok klasik suç tipinin bilgisayar destekli, özellikle de internet ortamında ve sosyal ağlarda işlenmesi olağan bir hal almıştır¹. Bu konuda akla ilk gelen suç tipleri bilişim suçları ve malvarlığına karşı suçlar olsa da cinsel dokunulmazlığa karşı suçların da yoğun bir biçimde işlendiği görülmektedir. İnternet ve bilgi teknolojileri her geçen gün yenilenmekte ve daha önemli hale gelmekte, buna paralel olarak iletişim teknolojilerinde ve sosyal ağlarda bireyin özel hayatından toplum hayatına kadar değişimler yaşanmaktadır.

İnternetin hayatın her alanında etkin rol alması ve gelişen teknoloji ile çocuk pornografisine ulaşmak ve çocuk pornografisi içeren ürünlerin yayılmasını sağlamak çocuk istismarcıları ve pedofiller² için basit bir hal almıştır³. İnternetin sayısız imkân ve fırsat sunduğu bilinmekle birlikte, internet ortamının⁴ kötü niyetli kimseler bakımından bir suç mahalline dönüştüğüne şahit olmaktayız⁵.

Cinsel şiddetin ve cinsel şantajın internet ortamına aktarılmasıyla birlikte ceza kanunlarında yer alan cinsel dokunulmazlığa karşı suçların biçimi değişmiştir. Özel cinsel görüntülerin rıza dışı oluşturulması ve dağıtılmasıyla görüntüye dayalı cinsel saldırı ve istismar suçlarının yeniden tanımlanması ve kavramsallaştırılması gereği ortaya çıkmıştır. Gerçekten teknolojiyle birlikte dijital siber takip, siber pornografi, çocukların kolaylıkla yetişkinlerin girebileceği pornografik sitelere giriş yapması ve çocuk pornografisi içeren görüntülerin yayınlanması ve yayılması gibi birçok tehditle karşı karşıya kalınmaktadır⁶.

Cinsel suçlardan cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlar anlaşılır. TCK'nın ikinci kitabının "Kişilere Karşı Suçlar" başlıklı ikinci kısmının "Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar"a ilişkin altıncı bölümünde cinsel saldırı (m. 102), çocukların cinsel istismarı (m. 103), reşit olmayanla cinsel ilişki (m. 104) ve cinsel taciz (m. 105) suçları düzenlenmiştir. Bu suçlardan özellikle cinsel taciz, internet aracılığıyla sıklıkla işlenmeye başlamıştır. Bununla birlikte siber cinsel suçluluk kapsamında fail ile mağdur arasında fiziksel teması konu almasına rağmen, çocukların cinsel istismarı suçu ile müstehcenlik suçunda yer verilen çocuk pornografisi internet ortamında ve sosyal ağlarda işlenir hale gelmiştir⁷.

II. İNTERNETİN CİNSEL SUÇLARIN İŞLENMESİNDEKİ ROLÜ

İnternette yüksek derecede anonimlik, buna bağlı denetimsizlik ve hemen her yerden erişim imkânı ile artan medya ekipmanları sanal ortamda cinsel suçların işlenmesini kolaylaştırmaktadır⁸. Bu da internet aracılığıyla işlenen suçlar şeklinde yeni bir suçluluk alanının ortaya çıkmasına neden olmaktadır⁹. İnternetin cinsel amaçlı kullanımı kural olarak suç teşkil etmese de "siber cinsel suçlar" şeklinde ahlaka aykırı bir takım sapkın davranışların cezalandırılması gerektiği ortadadır.

¹ SIEBER, Ulrich: "Bilgisayar Suçluluğu", (Çev.) ÜNVER, Yener, (Ed.) ÜNVER, Yener: *İnternet Hukuku-Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi 13*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2013, s. 17.

² Pedofili, belirli yaştaki bir kimsenin ergenlik öncesi çocukları cinsel açıdan çekici bulması ve cinsel eğiliminin çocuklara yönelik olmasına neden olan psikoseksüel rahatsızlık. Bu rahatsızlığa sahip kişilere pedofili denir. Bkz. <https://tr.wikipedia.org/wiki/Pedofili>, (E.T.: 07.05.2022).

³ ATILLA ÖZTÜRK, Gülden: *Türk Ceza Kanunu'nda Müstehcenlik Suçu*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021, s. 170.

⁴ 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun'un 2'nci maddesinin (g) bendinde yapılan tanıma göre internet ortamı, haberleşme ile kişisel veya kurumsal bilgisayar sistemleri dışında kalan ve kamuya açık olan internet üzerinde oluşturulan ortamı; (ğ) bendine göre ise internet ortamında yapılan yayın, internet ortamında yer alan ve içeriğine belirsiz sayıdaki kişilerin ulaşabileceği verileri ifade eder.

⁵ DERELİ, Alparslan: "İsrarlı Takip ve Taciz (Stalking) Kavramı ve Suçu", (Ed.) KOCA, Mahmut: *Prof. Dr. Mehmet Emin Artuk'a Armağan*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020, s. 1373; CİBOOĞLU, Atay: "Siber Zorbalık, Siber Zorbalık Kavramı ve Kavramın Yetersizliği", *İstanbul Barosu Dergisi*, 2020, Cilt 94, Sayı 2, s. 146.

⁶ SABANCA, Mustafa Serkan: *Sosyal Paylaşım Siteleri ve Çocuk İstismarı, Siber Suçlar, Tehditler, Farkındalık ve Mücadele*, Global Politika ve Strateji Yayınları, Ankara, 2015, s. 43.

⁷ DÜLGER, Murat Volkan: "İnternet Aracılığıyla İşlenen Cinsel Suçlar", 2021 (<http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3792316>, E.T.: 21.04.2022), s. 8.

⁸ KATZER, Catarina: *Cybermobbing - Wenn das Internet zur W@ffe wird*, Springer-Verlag, Berlin-Heidelberg, 2014, s. 3; ATILLA ÖZTÜRK, s. 268.

⁹ DÜLGER, s. 5.

İnternetteki yasa dışı içerikle mücadele, internetin yalnızca sayısal boyutu dikkate alındığında dahi fazlasıyla zorluk ihtiva etmektedir. Örneğin internetteki iletişim hizmetleri, hizmet sağlayıcılarının sayıca fazla olması, şifre sorgulama teknikleri ile erişim engelleri oluşturma ve şifreleme teknikleri aracılığıyla içeriği, istenmeyen erişime karşı korunma mümkündür. Bilgisayar ve internet teknolojisi çağında bu bakış açısı, sanal temsillerin yeni teknik olanakları açısından önem kazanır. İnternet ortamında hayali pornografik yazılar artık herhangi bir gerçek şablon kullanılmadan bilgisayarda oluşturulabilmektedir. Yüksek performanslı bilgisayarlar ve modern grafik ve görüntü oluşturma programları ile dijital kökeni pek görülemeyen görüntüler veya filmler üretmek mümkün hale gelmiştir. Belirtelim ki suç teşkil eden içeriğin internette izlenebilmesi, bu içeriği oluşturan kimsenin tespit edildiği anlamına gelmez. İnternetteki içeriğin pornografiyi tasvir edip etmediği genellikle somut olay üzerinden tartışılır¹⁰. Özellikle ilgili içerik sanatsal bir karaktere sahipse tanımlama ve sınıflandırma yapma zorlaşır. İçeriğin sanatsal karakteri, onun pornografi niteliğinden kurtulmasına yol açabilir. Bunun için sanatçının öncelikle cinsel uyarıcıları değil de belli bir mesajı iletmek istediği veya sanatsal karakterin gösterilen cinsel süreçte nasıl tasvir edildiği değerlendirilir¹¹.

Bilgi ve iletişim teknolojisindeki teknik gelişmeler her zaman yasa dışı içeriği yaymak için kötüye kullanıma imkân vermektedir. Pornografik yazıların (suç unsuru barındıran) dağıtımıyla birlikte medyadaki her yeni gelişme, yasama organı ve kolluk kuvvetleri için yeni zorluklara neden olmaktadır. İletişim ve medya araçlarındaki modern görüntü ve video işleme seçenekleri ile bağlantılı olarak iletişim hizmetlerinin kitlelere uygunluğu ve dünya çapında erişilebilirliği kötü niyetli kişilerin dikkatini çekmektedir. Ayrıca internet hizmetinden faydalanmanın kolaylığı, çok az teknik bilgiye sahip kullanıcıların dahi internet üzerinden pornografik materyal elde etme veya sunma konusunda herhangi bir engelle karşılaşılmaması pornografik görüntü ve yazıların yayılmasını ve çoğaltılmasını kolaylaştırmaktadır¹². İnternet siteleri, haber portalları, dosya paylaşım sistemleri ve özellikle de sosyal medya mecraları bu amaçlar kapsamında sıklıkla kullanılmaktadır. Nicel gelişmenin yanı sıra artan tüketimle birlikte giderek daha vahşi ve sapkın şiddet tasvirlerine olan talebin arttığı gözlemlenebilmektedir¹³. Bu eğilim, interneti düzenli olarak anonim veya takma adla kullanan bireysel kullanıcılara garanti edilmiş gibi görünen anonimlik tarafından da önemli ölçüde desteklenmektedir.

Faille mağdur arasında fiziksel teması şart kılan cinsel saldırı şeklindeki suçlar bakımından internetin ve sosyal ağların hazırlık hareketleri kapsamında aracı olarak kullanılması dikkat çekicidir. Bu durum dahi tek başına internetteki suçlulukla mücadelenin önemini ortaya koymaktadır¹⁴. İnternette kötü niyetli kişilerin çocuklarla iletişim kurması ve çocukların bu durumu ebeveynlerinden saklaması çok daha kolaydır. Çocuklarla iletişim kuran ve onları cinsel faaliyetlere, fotoğraflara ve videolara dahil etmeye çalışan kimseler sosyal ağları kullanır. Ayrıca çocukların siber zorbalık veya siber takip denen olayların kurbanı (veya faili) olma riski de vardır. Öyle ki ortaya çıkan mağduriyetin zihinsel stres, şiddetli depresyon ve kaygıdan intihara kadar uzanan ağır sonuçlarıyla karşılaşılmaktadır¹⁵.

III. İNTERNET ARACILIĞIYLA İŞLENEN CİNSEL SUÇLAR

A. Cinsel Taciz

Cinsel taciz suçu, 5237 sayılı TCK'nın ikinci kitabının "Kişilere Karşı Suçlar" isimli ikinci kısmının, "Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar" başlıklı altıncı bölümünde 105'inci maddede düzenlen-

¹⁰ HILGENDORF, Eric / FRANK, Thomas / VALERIUS, Brian: *Computer- und Internetstrafrecht*, Springer-Verlag, Berlin-Heidelberg, 2005, s. 101, kn. 366.

¹¹ HILGENDORF / FRANK / VALERIUS, s. 101, kn. 366.

¹² HILGENDORF / FRANK / VALERIUS, s. 102, kn. 371.

¹³ HILGENDORF / FRANK / VALERIUS, s. 103, kn. 377.

¹⁴ DÜLGER, s. 9.

¹⁵ GRISSE, Karina: "Elterliche Sorge und Aufsichtspflichten bei der Nutzung digitaler Medien durch Kinder", *NZFam*, 2022, s. 193; BEIER, Klaus M.: "Die Zukunft einer Pandemie- Sexueller Kindesmissbrauch als weltweite Herausforderung", *ZRP*, 2020, s. 255.

miştir¹⁶. Madde gerekçesinde cinsel tacizin “*mağdurun vücut dokunulmazlığının ihlali niteliği taşımayan cinsel davranışlar*” olduğuna işaret edilmiştir. Cinsel tacizin internet ortamında ve sosyal ağlarda en sık işlenen suçlardan olduğunu belirtmemiz gerekir¹⁷.

Suçun daha ağır cezayı gerektiren nitelikli diğer halleri 105’inci maddenin 2’nci fıkrasında düzenlenmiştir. Konumuzla ilgili olarak, cinsel tacizin posta veya elektronik haberleşme araçlarının sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle işlenmesi nitelikli hal sayılmıştır (m. 105/2-d). Örneğin, failin mağdura internet yoluyla cinsel içerikli mesaj göndermesi halinde verilecek ceza artırılır.

B. Çocukların Cinsel İstismarı

Cinsel istismar amacıyla internette çocuklarla iletişim kurmak, son yıllarda gözlemlenen ve özellikle sosyal ağların anonimliğinden faydalanılarak tercih edilen bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır¹⁸. İnternet kullanımının artmasıyla çocuklara yönelik çevrimiçi tehditler çeşitlilik göstermeye başlamış ve çevrimiçi istismar sayılarında önemli artışlar yaşanmıştır¹⁹. Bu sebeple internet ortamını ve sosyal ağları her boyutuyla disipline etme zarureti ortaya çıkmış ve çocukların cinsel açıdan kötüye kullanılması (*grooming*²⁰), çocuk pornografisi ve hatta çocuk istismarına varan fiiller TCK’nın 103’üncü maddesinde yer alan çocukların cinsel istismarı suçunu yeniden tartışmaya açmıştır.

Çocukların cinsel istismarı suçu 5237 sayılı TCK’nın 103’üncü maddesinde yaptırım altına alınmıştır. Buna göre “(1) *Çocuğu cinsel yönden istismar eden kişi, sekiz yıldan on beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (...) Cinsel istismar deyiminden; a) On beş yaşını tamamlamamış veya tamamlamış olmakla birlikte fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği gelişmemiş olan çocuklara karşı gerçekleştirilen her türlü cinsel davranış, b) Diğer çocuklara karşı sadece cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir nedene dayalı olarak gerçekleştirilen cinsel davranışlar anlaşılır.*”.

İnternet ortamında ve sosyal ağlarda kendilerine karşı işlenen fiillerin cinsel içeriklerine anlam yükleyemeyen ve bu konuda entelektüel birikime sahip olmayan çocukların korunması bakımından kanun koyucunun cinsel istismara yüklediği anlamı değerli görmek ve fail ile mağdur arasında fiziksel temas bulunmasa dahi çocuk pornografisinde cinsel istismar suçunu gündeme getirmek gerekmektedir²¹.

Burada önemli olan hususlardan biri de failin eylemin ne olduğunu kavrayamayan ve algılayamayan çocukları suçta araç olarak kullanması halidir. Hile, cebir ve/veya tehditle iradesi zayıflatılmış olan çocuğu suçun işlenmesinde araç olarak kullanan kimse, dolaylı fail sıfatıyla sorumlu tutulur (bkz. TCK m. 37/2).

¹⁶ TCK’nın 105’inci maddesi; “(1) *Bir kimseyi cinsel amaçlı olarak taciz eden kişi hakkında, mağdurun şikayeti üzerine, üç aydan iki yıla kadar hapis cezasına veya adli para cezasına fiilin çocuğa karşı işlenmesi hâlinde altı aydan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. (2) Suçun; a) Kamu görevinin veya hizmet ilişkisinin ya da aile içi ilişkisinin sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle, b) Vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, koruyucu aile veya sağlık hizmeti veren ya da koruma, bakım veya gözetim yükümlülüğü bulunan kişiler tarafından, c) Aynı işyerinde çalışmanın sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle, d) Posta veya elektronik haberleşme araçlarının sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle, e) Teşhir suretiyle işlenmesi hâlinde yukarıdaki fıkra göre verilecek ceza yarı oranında artırılır. Bu fiil nedeniyle mağdur; işi bırakmak, okuldan veya ailesinden ayrılmak zorunda kalmış ise verilecek ceza bir yıldan az olamaz*” şeklindedir.

¹⁷ “*Sanığın, kendisini bayan ismiyle tanıtarak arkadaş olduğu on bir yaşındaki mağdureye olay günü internet üzerinden cinsel içerikli yazılar göndermesi eyleminin mağdurenin vücut dokunulmazlığını ihlal etmeyip, bedensel temas içermemesi sebebiyle cinsel taciz suçunu oluşturduğu...*” Yargıtay, 14. CD., T. 07.06.2021, E. 2017/1651, K. 2021/4103. “*Sanığın, mağdureye hiçbir bedensel temasta bulunmaksızın, elinde mağdureye ait resimler bulunduğunu, bu resimleri montajlayarak kötü sitelere ve ailesine göndereceğinden bahisle mağdureyi tehdit ederek internetten görüntülü görüşme yaptığı mağdurenin elbiselerini çıkartmasını, cinsel içerikli hareketler yapmasını temin etmekten ibaret eylemlerinin 5237 sayılı TCK’nın 105. maddesinde düzenlenen cinsel taciz suçunu oluşturduğu gözetilmeden, suç vafında yanılığa düşülerek, çocuğun basit cinsel istismar suçundan mahkûmiyetine karar verilmesi...*” Yargıtay, 14. CD., T. 22.03.2016, E. 2014/3380, K. 2016/2793.

¹⁸ ESSER, Robert: “Strafrechtliche Aspekte der Social Media”, (Hrsg.) HORNING, Gerrit / MÜLLER-TERPITZ, Ralf: *Rechtshandbuch Social Media*, Springer-Verlag, Berlin-Heidelberg, 2015, s. 243, kn. 114.

¹⁹ ÜNLÜ, Derya / TÜRK, Hülya / ARTAN, Taner: “Kamu Sorumluluğu ve Sosyal Hizmet Perspektifinden Çocukların Çevrimiçi Cinsel İstismarı: Bir Olgu Sunumu”, *Omdusman Akademik*, 2020, Yıl 7, Sayı 13, s. 229.

²⁰ *Grooming*, internet üzerinden çocukların cinsel niyetle talep edilmesi, çocukların çevrimiçi cinsel katılımı ve cinsel sohbet olarak bilinmektedir. Bkz. ÜNLÜ/ TÜRK/ ARTAN, s. 232.

²¹ DÜLGER, s. 28, 29.

Çocukların cinsel istismarı suçunun internet ortamında ve sosyal ağlarda işlenmesi son yıllarda tartışılan önemli konulardandır. Suç teşkil eden davranışlar ve suçun yapısı dikkate alındığında çocuk pornografisi ile başlayan hukuka aykırılıkların sonrasında çocukların cinsel istismarına dönüşeceğini belirtmemiz gerekir. Öyle ki Japonya ve Amerika Birleşik Devletleri gibi bazı ülkelerde bilgisayar marifetiyle cinsel aktivitelerinin tasvirinin yasaklandığı görülmektedir. Çocukları konu alan cinsel aktivitelerin ve cinsel fantezilerin başlangıçta müstehcen görüldüğü, sonrasında da istismar boyutuna varabileceği belirtilmektedir²².

İnternet ortamında gerçekleştirilen davranışın çocuk istismarı olarak değerlendirilmesi yakın tarihte İsveç Mahkemesinin kararına konu olmuş ve fail 10 yıl hapis cezasına mahkûm edilmiştir. Fail, yirmi altı kız ve bir erkek çocuğunun fotoğraflarını pornografi sitelerinde yayınlamak veya kendisi izlerken cinsel ilişkiye girmezlerse akrabalarını öldürmekle tehdit etmiştir. İsveç Mahkemesi ilk kez bir kişiyi internet üzerinden istismar suçundan mahkûm etmiştir. Mahkeme, failin *web* kamerasında mağdurları cinsel eylemlerde bulunmaya zorladığını tespit etmiş ve davayı “çevrimiçi tecavüz” olarak nitelendirmiştir. Kararı çocuk istismarı bakımından özel kılan husus ise failin mağdurlarla yüz yüze gelmemesine ve mağdurların vücuduna temas edici bir davranışta bulunmamasına rağmen, fiilin istismara eş değer görülmesi olmuştur²³.

Bu sebeple Yargıtay 14. CD.’nin 22.03.2016 tarih ve 3380/2793 sayılı kararına konu olayı ve benzerlerini²⁴ bugün için çocukların cinsel istismarı suçu kapsamında tartışmak gerekir. Suçun işleniş şekli ve mağdurun üzerindeki etkileri dikkate alındığında, fiilin istismar edici bir yönünün olduğu görülecektir²⁵. Kararda “*Somut olayda ise sanığın, mağdureye hiçbir bedensel temasta bulunmaksızın, elinde mağdureye ait resimler bulunduğunu, bu resimleri montajlayarak kötü sitelere ve ailesine gönderdiğinden bahisle mağdureyi tehdit ederek internetten görüntülü görüşme yaptığı mağdurenin elbiselerini çıkartmasını, cinsel içerikli hareketler yapmasını temin etmekten ibaret eylemlerinin 5237 Sayılı TCK’nın 105. maddesinde düzenlenen cinsel taciz suçunu oluşturduğu gözetilmeden, suç vasfında yanılığa düşülerek, çocuğun basit cinsel istismar suçundan mahkûmiyetine karar verilmesi ...*” denilmektedir.

Bedensel temas içermeyen yapılan her türlü cinsel davranışı doğrudan cinsel taciz suçu kapsamında mütalaa etmek düşüncemize göre doğru değildir. Özellikle internet ortamında ve sosyal ağlarda çocukları bedensel temas olmasa dahi istismar edici fiiller TCK’nın 103’üncü maddesi kapsamında değerlendirilebilir. Örneğin bir çocuğa bilgisayarının kamerasını açtırıp çocuğa cinsel organını gösteren ya da çocuğun cinsel bölgelerini görmeyi talep eden failin, ortaya çıkan mağduriyet, suçla korunan hukuki değer, fiilin internet ortamında işlenmesinin ileriye dönük çocuk bakımından olası zararları dikkate alınarak, çocukların cinsel istismarı suçundan cezalandırılması gerekir. Bu durumda failin mağdura temas etmesi ve mekânsal bir yakınlığın bulunmasına da ihtiyaç yoktur. Her çeşit engellemelere rağmen, önüne geçilemeyen cinsel taciz fiillerinin on sekiz yaşından küçük çocuklardaki etkileri,

²² Bkz. WEAVER, Russell L.: “İnternet, İfade Özgürlüğü ve Ceza Hukuku: Şimdi İnternette Bir Uluslararası Antlaşma Zamanı mı?”, (Çev.) BİÇİMSEVEN, Zeynep, (Ed.) ÜNVER, Yener: *İnternet Hukuku-Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi 13*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2013, s. 149.

²³ Bkz. <https://www.vice.com/de/article/gydbdq/10-jahre-gefangnis-erstmal-wird-ein-mann-fur-online-vergewaltigung-verurteilt> (E.T.: 13.03.2022).

²⁴ “*Sanığın, internet üzerinden irtibat kurduğu on bir yaşındaki mağdureye kendisini kız çocuğu olarak tanıtmak suretiyle kandırıp cinsel içerikli görüşmeler yaptığı ve onu ikna ederek kamera karşısında soyunmasını sağladığı olayda, herhangi bir görüntü kaydı ile depolama işleminin de yapılmadığı nazara alındığında mevcut haliyle bedensel temas içermeyen eylemlerin zincirleme şekilde cinsel taciz suçunu oluşturduğu gözetilerek 5237 sayılı TCK’nın 105/1, 43. maddeleri uyarınca cezalandırılması gerekirken, suç vasfının tayininde yanılığa düşülerek çocuğun cinsel istismarı suçundan mahkûmiyetine karar verilmesi...*” (Yargıtay, 14. CD., T. 08.01.2020, E. 016/5721, K. 2020/173). “*On dört yaşındaki mağdure ile internette görüntülü konuşmaya başlayan sanığın, bu ortamda soyunmasını istediği mağdurenin olumsuz yanıt vermesi üzerine şantaj içerikli sözler sarf ederek herhangi bir kayıt işlemi yapmaksızın bilgisayar kamerası açılarak soyunmasını sağlamaktan ibaret eyleminin şantaj suçunun yanı sıra fiziksel temas içermemesinden dolayı (...) 5237 sayılı TCK’nın 105/1. maddesinde düzenlenen cinsel taciz suçunu oluşturduğu gözetilmeden suç vasfının tayininde yanılığa düşülerek çocuğun cinsel istismarı suçundan hüküm kurulması...*” (Yargıtay, 14. CD., T. 29.04.2021, E. 2017/2247, K. 2021/3400).

²⁵ “*Bu görüş ilk bakışta suçta ve cezada kanunilik ilkesine aykırıymış gibi görünse de suç normu dikkatli bir şekilde incelendiğinde bu ilkeye bir aykırılık olmadığı görülmüştür. Ayrıca tarihi yasa koyucunun bu suç tipini oluşturmaktaki amacı ve gelişen toplum ve ortaya çıkan sorunlar karşısında yapılması gereken amaca uygun yorum metodu esas alındığında bu normun işletilmesi gerekir.*” bkz. DÜLGER, s. 28.

onları değersizlik duygusuna, depresyona, duygusal olarak içe kapanmaya, çaresiz hissetmelerine ve psikolojik sorunlarla birlikte intihar etmelerine sebebiyet verdiği de göz ardı edilmemelidir²⁶.

C. Rıza Dışı Elde Edilen Cinsel İçerikli Görüntülerin İfşası

1. Genel Olarak

Görüntüye dayalı cinsel saldırı/istismar; internette işlenen cinsel suçların daha iyi anlaşılmasını sağladığı için, “intikam pornografisi”, “rıza dışı pornografi” veya “istem dışı porno” gibi kavramları da kapsayacak bir kullanıma sahiptir²⁷. Görüntüye dayalı cinsel istismar kavramı, özel cinsel görüntülerin tasvir edilen kişinin rızası olmadan oluşturulduğu ve/veya dağıtıldığı bir dizi yolu kapsar. Gizli görüntülerin alınması ve daha sonra dağıtılmasıyla ilgili olarak rızanın yokluğu açıktır. Ayrıca cinsel içeriği bulunan görüntünün kamuya açık mahallerde çekildiği ancak bireyin bunun gerçekleştiğinden habersiz olduğu durumlarda da rızanın varlığından bahsedilmez. Belirtelim ki kişinin fotoğrafın çekildiğinin farkında olması, hatta bu fotoğrafı kendisinin çekmesi, rızanın varlığı konusunda fikir verse de belirleyici değildir²⁸. Benzer şekilde görüntünün rızaya dayalı olduğu ancak sonraki süreçte görüntünün dağıtımının rızaya dayalı olmadığı durumlarda da rızanın olmadığı yahut sınırlandırılması gerektiğinden bahsedilebilir. Görüntünün belirtilen grubun ötesinde ifşa edilmesi durumunda görüntünün dağıtımını rıza dışıdır. Sınırlanmış bir rızanın varlığının tespit edilmesi halinde rızanın geniş yorumlanması sonucu çıkarılamaz²⁹.

Pornografinin toplum bakımından kabul edilebilir bir yönü bulursa da ahlaki bir kötülük olarak görüldüğü ortadadır. Müstehcen yazıların dağıtılmasına ilişkin ceza hukuku yasağı başlangıçta toplumda hâkim olan ahlaki görüşlerle uyumluyken 1960’lardan sonra bu tutumda açık bir değişiklik olmuştur. Yasal olarak belirli bir ahlaki şart koşan ve bunu yetişkinlerin kendi kaderini tayin etme kararına bırakmak istemeyen çok sayıda cinsel ceza hukuku hükmü, artık bu tip suçların meşrulaştırılması aşamasında tartışmalara neden olmuştur³⁰.

İntikam pornosu çok çeşitli rıza dışı görüntüye dayalı zararları içerecek şekilde kapsayıcı bir terim olarak kullanılmaktadır. Ancak bu terimin medyada müstehcen bir şekilde kullanıldığı ve daha çok zararlarına odaklanılmadığı görülür. Porno teriminde, cinsel görüntülerin rıza olmaksızın yaratılması ve/veya dağıtılması tartışılır. Özel cinsel görüntülerin rıza dışı oluşturulması veya dağıtılması olarak tanımladığımız “görüntüye dayalı cinsel istismar” kavramı, ceza kanunlarında yer alan cinsel saldırı/istismarın teknoloji araçlarıyla işlenmesindeki bağlantıyı ortaya koymaktadır³¹.

2. Cinsel ve Özel Görüntüler

Özel cinsel görüntülerin rıza dışı elde edilmesiyle veya dağıtılmasıyla bu görüntülerde tasvir edilenlere karşı bir suç işlendiği ve zarar verildiği kabul edilir. Neyin cinsel olduğuna ilişkin yargılar farklılık gösterse de mağdurun cinsel kimliğinin sömürülmesi yoluyla bir tür istismar, cinsel haysiyet ve özerklik zarar görmektedir. Belirtelim ki özel cinsel görüntüler seksüeldir ve cinsel suçların düzenlenmesiyle konuyu aydınlatmak zordur. Bu sebeple diğer cinsel eylemleri de kapsayacak şekilde genişletilmiş bir tanım yapmak yerinde olacaktır³². Belirli vücut bölümlerine odaklanmanın yanı sıra, bir bütün olarak söz konusu görüntü, kişinin cinsel olduğu düşüncesi uyandırıyorsa cinsel olarak tanımla-

²⁶ ATILLA ÖZTÜRK, s. 168, 169.

²⁷ McGLYNN, Clare / RACKLEY, Erika: “Image-Based Sexual Abuse”, *Oxford Journal of Legal Studies*, 2017, Volume 37, Issue 3, s. 535; SAKA, Dilek: *İfşanın Sosyal Medyada İntikam ve Cezalandırma Aracı Olarak Kullanımı: Facebook, Twitter ve Instagram Örneği*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2019, s. 38 vd.

²⁸ McGLYNN / RACKLEY, s. 543.

²⁹ McGLYNN / RACKLEY, s. 543.

³⁰ HILGENDORF / FRANK / VALERIUS, s. 101, kn. 366.

³¹ McGLYNN / RACKLEY, s. 537.

³² McGLYNN / RACKLEY, s. 540.

nabilir. Bugün için oluşan mağduriyet ve maruz kalınan zararların niteliği dikkate alınarak daha geniş yaklaşımların tercih edilmesinin haklı nedenlerinin olduğu anlaşılabacaktır.

Cinsel içerikli görüntüler, özel olması şartıyla anlamlı hale gelir. Kamusal-özel ayrımı dikkate alınarak bir bireyin kendi cinsel benliğini gönüllü olarak ifşa ettiği durumlar bakımından belirli bir vücut bölümünün toplum içinde görülüp görülmemesinden ziyade hem görüntüyü gören kişi hem de görüntünün çekildiği koşullar açısından bireyin seçimlerine öncelik verilmesi gerekir. Bu nedenle pornografik bir dergi için çekilmiş çıplak bir kişinin fotoğrafı cinsel bir görüntüdür ancak özel bir görüntü değildir³³. Benzer şekilde, cinsel içerikli mesaj hem özel hem de cinsel bir içeriğe sahip olabilir. Görüntünün özel olup olmadığı, o görüntüde temsil edilen kişinin niyetleri ve beklentileri ile belirlenir. Gerçekten de görüntüde temsil edilen kişi, bunların belirli bir kişiye veya belirli bir gruba yayınlanmasını istemedikçe veya kabul etmedikçe tüm cinsel görüntüler, varsayımsal olarak özeldir. Bu gibi durumlarda kişi, çıplak vücudunu veya cinsel eylemini kimin göreceğini kontrol etmekten gönüllü olarak feragat etmiştir ve kendisini kimin göreceği hakkında fikir sahibi değildir.

Cinsel ve özel görüntülerin özel hayatın gizliliğini ihlal suçu ile bağlantısı bulunmaktadır. Hayatın özel yanı her hukuk devletinde koruma altına alınmıştır. Özel hayat, hayatın gizli alanına dahil olmayan, sınırlı sayıda kişiyle paylaşılan durum ve olayları ihtiva eden hayat alanıdır. İnsan yaratılışı gereği, kendisi ile ilişkili olsun veya olmasın bazı faaliyetlerini üçüncü kimselerden saklama ihtiyacı hissederek. Böylece kişi kendini güvende ve özgür hisseder. Burada kişilerin özel hayatlarına makul saygı beklentisi de bulunmaktadır. Başkalarının bilmediği ve bilmesi gerekmediği, kişinin herkesten gizlediği özel hayatı bu beklentiyi haklı kılmaktadır³⁴. Örneğin eşiyle veya sevgilisiyle birlikte iken mahrem olan fotoğrafları veya videoları sosyal medya üzerinden yayınlanan kişinin özel hayatının gizliliği ihlal ediliyor demektir. Hayatın gizli alanı, sadece ferdi ilgilendirir ve ondan başkasının bu alana girebilmesi asla kabul edilemez; bu sebeple de dokunulmazdır. Özel hayatın gizliliğinin internet aracılığıyla ihlal edilmesi halinde ivedi önlemler alınması ve yayına erişimin engellenmesi gerekmektedir. Öncelikle en fazla ihlalin yaşandığı sosyal ağlara (*Facebook, Twitter, Instagram veya Youtube* gibi) müracaat etmek gerekir. Bu ağlar, kullanıcıların talep ve şikayetlerini işleme olarak erişimi engelleyebilir. Mümkün olmadığı takdirde, 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun hükümleri uyarınca harekete geçmek gerekir. Belirtelim ki telafisi mümkün olmayacak zararlara engel olmak için özel hayatının gizliliği ihlal edilen kimsenin müracaatı ile sosyal ağların müdahalede bulunarak içeriğe erişimi engellemesi ve özel hayatı ihlal edici yayınların kaldırılması yerinde olacaktır.

Kişinin mahremi niteliğindeki çıplak görüntülerinin, bilgisi dışında internet ortamında veya sosyal ağlarda yayımlanması halinde ise fail TCK'nın 134'üncü maddesinin 2'nci fıkrasında düzenlenen özel hayatın gizliliğini ihlal suçundan cezalandırılır³⁵.

³³ McGLYNN / RACKLEY, s. 542.

³⁴ KILINÇ, Doğan: "5651 Sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun'un 9/A Maddesi Çerçevesinde Özel Hayatın Korunması", *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2016, Cilt 20, Sayı 2, s. 587.

³⁵ Özel hayatın gizliliğini ihlal suçu, TCK'nın 134'üncü maddesinde düzenlenmiştir. Madde "(1) Kişilerin özel hayatının gizliliğini ihlal eden kimse, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Gizliliğin görüntü veya seslerin kayda alınması suretiyle ihlal edilmesi halinde, verilecek ceza bir kat artırılır. (2) Kişilerin özel hayatına ilişkin görüntü veya sesleri hukuka aykırı olarak ifşa eden kimse iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. İfşa edilen bu verilerin basın ve yayın yoluyla yayımlanması halinde de aynı cezaya hükmolünür" şeklindedir. Madde ile gizli yaşam alanına girilerek veya başka suretle başkaları tarafından görülmesi mümkün olmayan bir özel yaşam olayının saptanması ve kaydedilmesi cezalandırılmaktadır. Elde edilen saptama ve kayıtlardan herhangi bir suretle yarar sağlanması veya bunların başkalarına verilmesi veya diğer kimselerin bilgi edinmelerinin temini veya basın ve yayın yoluyla açıklanması suçun ağırlaştırılmış şeklini oluşturmaktadır. Maddenin ikinci fıkrasında, kişinin özel hayatına ilişkin görüntü veya seslerin hukuka aykırı olarak ifşa edilmesi, ayrı bir suç olarak tanımlanmıştır. Bu görüntü veya sesler, örneğin soruşturma kapsamında hukuka uygun bir şekilde kayda alınmış olabileceği gibi birinci fıkrada tanımlanan suçun işlenmesi suretiyle de elde edilmiş olabilir. İkinci fıkrada tanımlanan suç, elde edilmiş olan bu ses veya görüntü kayıtlarının ifşasıyla, yayılmasıyla, yani yetkisiz kişilerce öğrenilmesinin sağlanmasıyla oluşur. Bu ifşanın hukuka aykırı olması gerekir.

3. Cinsel Görüntülerin Rıza Dışı Oluşturulması ve Siber Alanda Dağıtılması

Cinsel görüntülerin rıza dışı oluşturulması (intikam pornosu) genellikle bir erkeğin eski partnerine ait özel cinsel resimlerini, ilişkilerinin bitmesinin ardından “intikam” almak için çevrimiçi olarak dağıtması şeklinde tanımlanır. Cinsel içerikli görüntüler, internet aracılığıyla intikam almak için internet sitelerinde hızla *viral* hale gelir. Kötü niyetli kimseler bu görüntülerden kazanç elde etmek, taciz veya şantajda bulunmak, hatta kişiyi küçük düşürmek amacıyla harekete geçer. İntikam pornosu uygulaması internetten önce de vardı ancak görsel medyanın ve kişisel bilgilerin artık çevrimiçi olarak paylaşılabilmesi bahse konu fiillerin daha kolay işlenebilmesi sonucunu doğurmuştur. İntikam pornosu, bilgisayar korsanlığı ve hırsızlık yoluyla elde edilen çıplak görüntülerin dağıtımını da içerecek şekilde esasında geniş bir tanıma sahiptir. Dağıtım, hem “birincil” dağıtıcıyı (örneğin eski erkek arkadaş veya bilgisayar korsanı) hem de daha sonra görüntüyü ileten “ikincil” dağıtıcıları kapsar. İkincil dağıtıcıların dâhil edilmesi kavramsal olarak önemlidir çünkü görüntülerin “*viral* olmasını” sağlayan onların eylemleridir ve özellikle tehdit edici ve taciz edici metinler dikkate alındığında, yaptıkları dağıtma eylemleri maruz kalınan zararları artırır niteliktedir³⁶.

Rıza dışı oluşturulmuş özel cinsel görüntülerin en rahatsız edici örneğini tecavüz veya diğer cinsel saldırı biçimlerinin kaydedilmesi oluşturur. Görüntüler daha sonra mağduru suçlamak, ölümle tehdit etmek suretiyle taciz etmek ve aşağılamak için kullanılır. Benzer şekilde, özel cinsel görüntüler cinsel şantaj (seksüel zorlama) için de kullanılabilir. Cinsel görüntüler, daha fazla görüntü ve/veya cinsel uygulama talep etmek için kullanılan tehditler ve şantajla, genellikle *web* kameraları aracılığıyla paylaşılır. Rıza dışı oluşturulmuş ve dağıtılmış özel cinsel görüntülerin başka bir kategorisi, kişinin görüntülerinin değiştirildiği veya “fotoşoplandığı” (*photoshopped*)³⁷, böylece bireyin belirli cinsel faaliyetlerde bulunduğu izlenimini verme halidir. Buna cinselleştirilmiş “fotoşoplama” (*sexualised photoshopping*) denir³⁸.

Teknolojideki gelişmelerin, bu tür görüntülerin manipüle edildiğini ortaya koymakta zorlandığını belirtmemiz gerekir. İnternet ortamı cinsel içerikli görüntülerin bireyin rızası olmaksızın ifşasını kolaylaştırır. Öyle ki cinsel içerikli görüntülerin internet aracılığıyla yayılması, aktarılması veya üretilmesi farklı bir boyut kazanır. Doktrinde siber alan; bilişim sistemleri, elektronik haberleşme araçları ve internet ortamını kapsayacak bir biçimde geniş tanımlanmaktadır³⁹. Bu tanımdan hareketle, cinsel içerikli görüntülerin bireyin rızasına aykırı olarak ifşa edilmesi halinin TCK’da bir suç olarak düzenlenmesi ve suçun siber alanda işlenmesine maddi unsurda yer verilmesi gerektiği ifade edilmektedir⁴⁰. Düşüncemize göre vücuda temas niteliği bulunmayacak şekilde internet ortamında veya sosyal ağlarda çocukları istismar edici fiillerin taciz değil, istismar kapsamında değerlendirilmesi gerekir. Suçun koruduğu hukuki değer, ortaya çıkan mağduriyet, özel nitelikli cinsel görüntülerin internet ortamında hızla yayılması ve kaydedilip kalıcı olmasının sağlanması fiilin istismar niteliğinde görülmesini haklı kılmaktadır.

Avrupa Konseyi Sanal Ortamda İşlenen Suçlar Sözleşmesi’nde (Budapeşte Sözleşmesi) içeriğe ilişkin suçlar arasında cinsel içerikli görüntülerin rızaya aykırı olarak ifşası suçunun yer almaması eleştirilmekte ve konuyla ilgili siber ortamda işlenen cinsel içerikli görüntülerin rızaya aykırı olarak ifşası eyleminin suç olarak ihdas edilmesine ilişkin ek protokole ihtiyaç olduğu belirtilmektedir⁴¹. Düzenleme, taraf devletlere hangi davranışların intikam pornosu sayılacağı konusunda yol gösterecektir.

³⁶ McGLYNN / RACKLEY, s. 540.

³⁷ *Photoshop*, piksel tabanlı görüntü, resim ve fotoğraf düzenlemede sayısal fotoğraf işleme yazılımıdır. Bkz. https://tr.wikipedia.org/wiki/Adobe_Photoshop (E.T.: 01.05.2022).

³⁸ McGLYNN / RACKLEY, s. 540.

³⁹ RETORNAZ, Eylem Aksoy: *Bir Siber Taciz Biçimi: Cinsel İçerikli Görüntüleri Rızaya Aykırı Olarak İfşa Etme, Yayma, Erişilebilir Kılma veya Üretme Suçu (Revenge Porn ve Deep Fake)*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2021, s. 106.

⁴⁰ RETORNAZ, s. 106, 107.

⁴¹ RETORNAZ, s. 58.

D. Çocuk Pornografisi

Çocuk pornografisi TCK'da açıkça düzenlenmemişse de TCK'nın "Topluma Karşı Suçlar" başlıklı üçüncü kısmının "Genel Ahlaka Karşı Suçlar" başlıklı yedinci bölümünün altında 226'ncı maddede düzenlenmiştir. "Müstehecenlik" başlıklı 226'ncı maddenin üçüncü fıkrasında, çocuk pornografisinin müstehecen içeriğine işaret edilmiş ve bu nitelikteki fiiller yaptırım altına alınmıştır⁴².

Suç tipi hem genel adaba aykırı düşen hem de suçun maddi konusunu oluşturan çocukların psikolojik ve fiziksel bütünlüğüne zarar veren davranışları yasaklanmıştır. Başlangıçta belirtelim ki çocukların psikolojik ve fiziksel bütünlüğünü koruma bakımından "müstehecen" gibi genel bir kavram yerine, çocukları koruma adına toplumun dikkatini çekecek şekilde "pornografi" ifadesinin kullanılması yerinde olacaktır⁴³.

Avrupa Konseyi Siber Suç Sözleşmesi'nin 9'uncu maddesi de özellikle internet teknolojisindeki gelişmeler çocuk pornografisi içerikli yayınlara talebi artırmış ve internet yayınların dağılımını kolaylaştıran önemli bir alternatif meydana getirmiştir⁴⁴.

Çocukların cinsel istismardan korunması alanındaki içerik açısından odaklanma, yalnızca Almanya'daki yasal önceliklerle paralellik göstermekle kalmaz; aynı zamanda çocukların cinsel istismarı ile daha etkin bir şekilde mücadele etmek için 2020'de yayınlanan ve son raporlama döneminde zaten sunulan AB stratejisini de takip eder⁴⁵.

Çocuk pornografisi, "belirli bir yaşın altındaki çocuklara ait cinsel davranışların görsel olarak tasvir edildiği" materyal olarak tanımlanmaktadır. Mukayeseli hukukta Amerika Birleşik Devletleri'nde çocuk pornografisi bilgisayar yoluyla olanlar dâhil olmak üzere yasaktır. Federal Yasa (18 U.S.C. §§ 2252, 2252A) "çocuk pornografisini", çocukların yer aldığı "cinsel içerikli davranışın görsel tasviri" olarak; "cinsel içerikli davranış" ise sadece çeşitli cinsel hareketler değil, bunun yanında "herhangi bir kişinin cinsel organlarının ya da cinsel organ çevresinin şehvet uyandırıcı nitelikte sergilenmesini kapsayacak şekilde tanımlamıştır (18 U.S.C. § 2256)⁴⁶. Alman Ceza Kanunu'nun 176'ncı maddesi, çocukların fiziksel temas içeren cinsel istismar vakalarını kapsarken Ceza Kanunu'nun 176a maddesi, fiziksel temas olmaksızın cinsel istismar vakaları cezalandırılmaktadır⁴⁷.

Çocuk pornografisinin yaygınlaşmasına bilişim teknolojilerindeki gelişmelerin neden olduğunu iddia etmek yanlış olmayacaktır. İnternetteki pornografik içeriği erişilebilir hale getirme eylemi, bilgisayar ekranında resim ya da pornografik bir film göstererek gerçekleştirilebilir. Ayrıca pornografik içerikli dosyaların erişim için internet iletişim hizmetlerindeki sunucularda kullanılabilir hale getirilmesi de yeterlidir. Cezalandırma bakımından pornografik bir yayının 18 yaşından küçük bir kişinin erişimine açılması yeterli olup failin 18 yaşın altındaki kişiyi muayyen kılması gerekli değildir⁴⁸. 18 yaşından küçüklerin pornografik içeriğe erişebilecekleri bir alanda olmaları da yeterlidir. Buna göre pornografik materyali 18 yaşından küçük kişilerin erişebileceği veya görebileceği bir yerde kullanıma sunmak suçtur. Ancak bu hüküm kapsamında cezalandırılan yalnızca pornografik belgeleri sağlayan kişiler değildir. Bu kişilerle birlikte, bu tür dosyaların başka bir şekilde farklı kişilerin erişimine sunan kişiler de sayılacaktır⁴⁹.

⁴² TCK'nın 226'ncı maddesinin 3'üncü fıkrasında "Müstehecen görüntü, yazı veya sözleri içeren ürünlerin üretiminde çocukları, temsili çocuk görüntülerini veya çocuk gibi görünen kişileri kullanan kişi, beş yıldan on yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Bu ürünleri ülkeye sokan, çoğaltan, satışı arz eden, satan, nakleden, depolayan, ihraç eden, bulunduran ya da başkalarının kullanımına sunan kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır" denilmektedir.

⁴³ DÜLGER, s. 27.

⁴⁴ KÖNIG, Sabine: *Kinderpornographie im Internet*, Würzburg Univ., Diss., Würzburg, 2003, s. 239.

⁴⁵ GERCKE, Marco: "Die Entwicklung des Internetstrafrechts 2020/2021", *ZUM*, 2021, s. 928.

⁴⁶ Rapor: Müstehecenlik, Çocuk Pornografisi ve Ahlaka Aykırılık: Kısa Arkaplan ve Mevcut Gelişmeler, (Çev.) ERTAŞ, Türker, (Ed.) ÜNVER, Yener: *İnternet Hukuku-Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi 13*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2013, s. 363.

⁴⁷ GERCKE, s. 926.

⁴⁸ HILGENDORF / FRANK / VALERIUS, s. 111, kn. 404.

⁴⁹ HILGENDORF / FRANK / VALERIUS, s. 111, kn. 406.

Çocuğun kendi kendine cinsel eylemler gerçekleştirdiği bir video kaydına, kendisi pornografik karakter verebilir. Çocuktan bunu yapmasını başka bir kişi istemiş ve kaydı içeriğinden bu durum anlaşılıyorsa Ceza Kanunu'nun müdahil olması gerektiğini söyleyebiliriz. TCK'daki düzenlemeler reşit olmayan kişilerin cinsel gelişimini korumayı amaçlar. Buna göre çocukların ve gençlerin pornografik materyalleri görüntülemelerini önlemek için uygun güvenlik önlemleri alınabilirse Ceza Kanunu'na başvurulmasına ihtiyaç kalmayacaktır. Bu nedenle, internette pornografik dosya sağlayıcıları uygun teknik veya diğer güvenlik önlemlerini alarak suç teşkil eden fiillerin olası sonuçlarından çocukları koruyabilir. Bu durum, herhangi bir kötüye kullanımı kesin olarak önleyecek nitelikte değildir. Ancak alınan önlemler, gençlerin pornografik materyalleri görmelerini engellemek için etkili bir engel oluşturabilir⁵⁰. Örneğin televizyondaki şifreli yayınlar, şifre çözme için gerekli olan dekoderlerin başlangıçta sadece yetişkinlere satılması bu duruma örnek teşkil eder. Benzer şekilde sisteme kayıt aşamasında öngörülen yaş sınırı ile reşit bir kimsenin kimlik kartını kullanması durumunun gerekliliği de reşit olmayanları koruyabilir. İnternette ve sosyal ağlarda etkili bir yaş doğrulama sisteminin olmadığı ortadadır. Kredi kartı bilgilerini paylaşmak veya kimlik bilgilerini kullanmak sonucunda bunların kolayca değiştirilme imkânının bulunması, yaş doğrulama konusunun etkili bir yol olmadığını göstermektedir. Belirttiğimiz korumalar ve engellemeler önemli olsa da gençlerin ve çocukların pornografik içeriklere internet ortamında erişmelerine engel olunamamaktadır.

Burada düşünülmesi gereken hususlardan biri de mağdurun adı altında bir sosyal medya hesabının oluşturulması, daha sonra üçüncü şahıslarla cinselleştirilmiş bir dille iletişim kuruluyor olmasıdır⁵¹. Belirtelim ki Ceza Kanunu'nun amaçları arasında cinsiyet alanında yetişkin vatandaşlarla ilgili ahlaki bir standart oluşturmak yoktur. Ancak toplumun sosyal düzeni içerisinde bireyin cinsel dokunulmazlığını rahatsız edici fiillerden ve tacizlerden korunması gerekmektedir. Pornografik tasvirlerde kişilerin bozulmamış cinsel gelişim, fiziksel bütünlük ve nihayetinde insanlık onuru mutlak surette korunmalıdır⁵². Bu konuda Avrupa Konseyi Siber Suç Sözleşmesi ile çocukların cinsel sömürüsü ve çocuk pornografisiyle mücadeleyle yönelik 22 Aralık 2003 tarihli Konsey Çerçeve Kararı, Avrupa'da belirleyici öneme sahiptir⁵³. Konseyin çocukların cinsel sömürüsü ve çocuk pornografisi ile mücadeleye ilişkin çerçeve kararı, çocuk pornografisiyle mücadelede yargı ve kolluk kuvvetleri arasındaki iş birliğini daha etkin hale getirmek için ulusal hukuk sistemlerini uyumlu hale getirmeyi amaçlamakta ve bu konuda özellikle internet ortamının ve sosyal ağların zararlarına dikkat çekilmektedir.

Cinsel içerikli görüntüler konusunda karşımıza çıkan bir diğer kavram “sexting”dir. *Sexting* olarak kısaltılan cinsel içerikli mesajlaşmalar, özellikle 13-18 yaş arası gençlerin tamamen veya kısmen çıplak fotoğraflarını veya cinsel içerikli sözlerini internetteki dijital platformlarda veya sosyal ağlarda paylaşması anlamına gelmektedir. Cinsel içerikli paylaşımı bizzat çocuk yaptığından bu tür paylaşımların çocuk pornografisi suçunu oluşturmayacağını belirtmemiz gerekir⁵⁴.

IV. MÜSTEHCENLİK VE ŞANTAJ SUÇUNUN CİNSEL SUÇLARLA İLİŞKİSİ

A. Müstehcenlik

Genel ahlaka karşı suçlar, TCK'nın özel hükümlere ilişkin ikinci kitabının, “Topluma Karşı Suçlar” başlıklı üçüncü kısmının, yedinci bölümünde düzenlenmiştir. Müstehcenlik suçu da bu bölümde, 226'ncı maddede düzenlenmiştir. Müstehcen ürünlerin yayımı internet ortamında gerçekleştiği takdirde, bu ortamı kullananlar TCK'nın 226'ncı maddesinin 2 ve 5'inci fıkralarında düzenlenen suçun faili olarak cezalandırılır. Müstehcen içeriğin yayılması internet aracılığıyla gerçekleştiği takdirde fıkranın

⁵⁰ HILGENDORF / FRANK / VALERIUS, s. 111, kn. 406.

⁵¹ KRETSCHMER, Joachim: “Der neue § 238 StGB: Cyberstalking und andere Änderungen”, *JA*, 2022, s. 44.

⁵² HILGENDORF / FRANK / VALERIUS, s. 114, kn. 417.

⁵³ HILGENDORF / FRANK / VALERIUS, s. 122, kn. 449.

⁵⁴ ATILLA ÖZTÜRK, s. 192.

uygulanması açısından belirsiz sayıda kişinin ulaşma imkânının bulunması gerekir. Ürünün yalnızca belli bazı kişilere ulaştırılması ya da internetin bireysel bir iletişimi gerçekleştirmek amacıyla kullanılması halinde TCK m. 226/5 fıkrasındaki suçun unsuru gerçekleşmeyecektir⁵⁵.

TCK'nın 226/3'üncü maddesinin 1'inci cümlesindeki düzenlemede, “*müstehcen görüntü, yazı veya sözleri içeren ürünlerin üretiminde çocukları kullanmak*” suç olarak tanımlanmıştır. Üretmek kelime anlamıyla oluşturmak, yaratmak ve meydana getirmek anlamlarına gelmektedir. Çocuğun müstehcenlik içeren görüntüsünün, resminin veya sesinin kullanılması, yazı veya ses içeriğinde çocuğun yer alması bu suçun oluşumu için yeterlidir⁵⁶.

Türkiye'nin de taraf olduğu Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 34'üncü maddesi, taraf devletlerin, çocuğu, her türlü cinsel sömürüye ve cinsel suiistimale karşı koruma güvencesi vereceğini ifade eder. Çocuk Haklarına Dair Sözleşmeye Ek Çocuk Satışı, Çocuk Fahişeliği ve Çocuk Pornografisi ile İlgili İhtiyari Protokol'ün 1'inci maddesi de şu şekildedir: “*Taraf Devletler çocuk satışını, çocuk fahişeliğini ve çocuk pornografisini bu Protokol uyarınca yasaklayacaklardır.*” Protokol'ün 2'nci maddesinin çocuk pornografisini tanımlayan (c) bendine göre “*Çocuk pornografisi, çocuğun gerçekte veya taklit suretiyle bariz cinsel faaliyetlerde bulunur şekilde herhangi bir yolla teşhir edilmesi veya çocuğun cinsel uzuvlarının, ağırlıklı olarak cinsel amaç güden bir şekilde gösterilmesi anlamına gelir.*”. Avrupa Konseyi Siber Suçlar Sözleşmesi'nin 9'uncu maddesinde, “Çocuk Pornografisiyle İlişkili Suçlar” başlığı altında çocuk pornografisi suçuyla ilgili çeşitli fiillere yer verilmiştir. Buna rağmen “çocuk pornografisi” başlığı altında ayrı bir suç tipi, 5237 sayılı TCK'da düzenlenmemiştir. Çocuk pornografisi, TCK'da müstehcenlik suçu ile yaptırım altına alınmıştır⁵⁷. Cinsel ve özel görüntüler kısmında belirttiğimiz üzere, müstehcenlik suçunun da özel hayatın gizliliğini ihlal suçuyla birlikte değerlendirilmesi gerekir⁵⁸.

B. Şantaj

Cinsel içerikli görüntü paylaşımı konusunda mağduru tehditle birlikte failin bir yarar sağlama maksadı varsa TCK'nın 107'nci maddesinde yer alan şantaj suçu oluşur⁵⁹. Hürriyete karşı suçlardan olan şantaj, TCK'nın 107'nci maddesinde “(1) *Hakkı olan veya yükümlü olduğu bir şeyi yapacağından veya*

⁵⁵ “*Sanığın mağdureye ait müstehcen görüntüleri, mağdurenin ağabeyi ve ablasına facebook isimli sosyal paylaşım sitesinin özel mesaj uygulaması ile gönderdiğinin kabul edildiği eylemde, müstehcen içerikli görüntülerin yalnızca belirli kişilere paylaşılması nedeniyle atılı suçun yasal unsurunun gerçekleşmediği gözetilmeden hüküm kurulması...*” Yargıtay, 18. CD., T. 31.05.2017, E. 2017/1867, K. 2017/6815.

⁵⁶ “*Sanığın, internet ortamında tanıştığı ve suç tarihinde onsekiz yaşından küçük olan katılan çocuğun müstehcen nitelikteki çıplak görüntülerini internet üzerinden bilgisayar kamerası ve özel bir yazılım aracılığıyla kaydetmesi şeklindeki eyleminin, TCK'nın anılan maddesinde düzenlenen 'müstehcen görüntü, yazı veya sözleri içeren ürünlerin üretiminde çocukları kullanma' suçunu oluşturduğu gözetilmeksizin, beraat kararı verilmesi...*” Yargıtay, 18. CD., T. 22.2.2017, E. 2015/29886, K. 2017/2091.

⁵⁷ ATILLA ÖZTÜRK, s. 87.

⁵⁸ “*Mağdurun fiziksel mahremiyetine ilişkin çıplak fotoğraflarını, onun bilgisi ve rızası dışında ifşa eden sanığın eyleminde TCK'nın 134/2. madde ve fıkrasında tanımlanan görüntü veya seslerin ifşa edilmesi suretiyle özel hayatın gizliliğini ihlal suçunun yasal unsurlarının oluştuğu; ayrıca, 16 yaşındaki mağdurun, cinsel arzuları tahrik ve istismar eden, toplumun sahip olduğu ortak ar ve haya duygularını, yerleşik edep kurallarını incitici ve genel ahlâka aykırı nitelikteki müstehcen görüntüsünü, internet üzerinden yayımlayan sanığın TCK'nın 226/5. madde ve fıkrasında tanımlanan müstehcenlik suçunu da işlediği, bir fiili ile birden fazla farklı suçun oluşmasına neden olan sanığın, TCK'nın 44. maddesi gereğince, daha ağır cezayı gerektiren müstehcenlik suçundan cezalandırılmasına karar verilmesi gerekirken, mağdura ait fotoğrafların onun rızası olmaksızın internette yayımlandığı kabul edilmesine rağmen mağdurun yaşı ve tespit edilen fotoğrafların özellikleri dikkate alınmaksızın, eylem sadece görüntü veya seslerin ifşa edilmesi suretiyle özel hayatın gizliliğini ihlal suçu kapsamında değerlendirilerek, yazılı şekilde hüküm kurulması...*” Yargıtay, 12. CD., T. 11.3.2020, E. 2019/1077, K. 2020/2700. “*Sanığın yaşı küçük katılan ...'a ait çıplak fotoğrafları, şantajla ele geçirmesi şeklinde kabul edilen eyleminin TCK'nın 226/3. maddesinin ilk cümlesinde düzenlenen müstehcenlik suçunu oluşturduğu gözetilmeden, eylemin TCK'nın 226/3. maddesinin son fıkrası ve aynı Kanun'un 134. maddesinde tanımlanan özel hayatın gizliliğini ihlal suçlarını oluşturduğundan bahisle ayrı ayrı mahkumiyet hükümleri kurulması...*” Yargıtay, 4. CD., T. 22.12.2021, E. 2021/14728, K. 2021/29898.

⁵⁹ “*Elektronik posta ve facebook adreslerine erişimini engelleyip katılana MSN üzerinden "camı aç, senin resimlerini herkese göstereceğim, benimle konuş, Recep ile yaptığın yazışmaları internete verirsem senin için kötü olur, resimlerini montaj yaparak meydana getirdiğim cinsel içerikli mesajları arkadaşlarına göndereceğim" içerikli mesajlar gönderdiği belirtilen sanığın tehdit suçunu işlemediğini savunması karşısında, suçta konu mesaj içerikleri denetime olanak verecek şekilde dosya içeriğine yansıtılmadan, tartışılmadan ve sübutu halinde, eylem zarar verebilecek bir hususu açıklama tehdidinde bulunarak yarar sağlama niteliğinde olup şantaj suçunun oluşup oluşmayacağı da tartışılmadan yazılı şekilde hüküm kurulması...*” Yargıtay, 8. CD., T. 07.10.2015, E. 2015/1647, K. 2015/22235.

yapmayacağından bahisle, bir kimseyi kanuna aykırı veya yükümlü olmadığı bir şeyi yapmaya veya yapmamaya ya da haksız çıkar sağlamaya zorlayan kişi, (...) cezalandırılır. (2) Kendisine veya başkasına yarar sağlamak maksadıyla bir kişinin şeref veya saygınlığına zarar verecek nitelikteki hususların açıklanacağı veya isnat edileceği tehdidinde bulunulması halinde de birinci fıkraya göre cezaya hükümlenir” şeklinde düzenlenmiştir. Şantaj suçunda kişi, hakkı olan veya yükümlü olduğu bir şeyi yapacağından veya yapmayacağından bahisle mağduru belli bir şekilde harekete zorlamaktadır.

Maddenin ikinci fıkrasında belirtildiği üzere kişinin kendisine ya da başkasına yarar sağlamak amacıyla bir başkasının şeref ve saygınlığına zarar verecek nitelikteki hususların açıklanacağı veya isnat edileceği tehdidinde bulunulması şantajdır. Şantaj suçunun oluşması için mağdurun zorlanması yeterlidir⁶⁰.

Şantaj suçunda, bir kimsenin şeref ve saygınlığına zarar verecek nitelikteki hususların açıklanacağı veya isnat edileceği söylenir. Bu durumda fail, internet ortamında ve sosyal ağlarda mağdura ait olan ve rıza ile veya rıza dışı elde edilen görüntüleri ifşa edeceğinden bahisle şantajda bulunur⁶¹. Örneğin cinsel ilişki sırasında çekilmiş fotoğrafların ya da özel cinsel görüntülerin internete konulması tehdidi ile mağduru para vermeye zorlamak şantaj suçuna vücut verir.

V. RIZA DIŞI ELDE EDİLEN CİNSEL İÇERİKLİ GÖRÜNTÜLERİN MAĞDUR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

TCK’da tanımlanan cinsel suçlardan farklı olarak internette ve sosyal ağlarda işlenen cinsel suçlar mağdurun fiziksel veya zihinsel olarak hastalanmasına neden olabileceği gibi haysiyetini, mahremiyetini ve cinsel özerkliğini kaybetmesine neden olabilmektedir. Hatta çok daha ileri boyutuyla mağdurun intihar ettiği de görülmektedir. Başlangıçta belirtelim ki intikam pornosunun yayılması, mağduru fiziksel, psikolojik ve finansal olarak doğrudan ve dolaylı bir biçimde etkilemektedir⁶².

Görüntüye dayalı cinsel istismar mağdurları ağırlıklı olarak kadınlardır. Toplumsal cinsiyet eşitsizliği, kadınlara yönelik aşağılanma ve utancın ortaya çıkmasına yol açmaktadır. Rıza dışı elde edilen cinsel içerikli görüntüler mağdurun kişisel ve bedensel bütünlüğü ile haysiyet ve mahremiyetini ihlal etmektedir. Görüntüye dayalı cinsel istismarın zararları düşünüldüğünde, belki de en bilindik olanı, görsellerde tasvir edilen kişilerin fiziksel ve ruhsal sağlığına ani ve doğrudan verilen zararlardır⁶³. Tipik olarak, çevrimiçi (pornografi internet siteleri veya sosyal medya aracılığıyla) dağıtılan görüntülere iletişim bilgileri, sosyal medya bağlantıları ve ev adresleri de dahil olmak üzere bireyi tanımlayan bilgiler ve mağdur hakkında asılsız [internette ifşa etme (*doxxing*⁶⁴)] iddialar da mağduriyeti artırıcı niteliktedir. Kesintisiz çevrimiçi istismara maruz kalma, mağduriyeti derinleştirmektedir⁶⁵. Öyle ki mağdurlar genellikle hem çevrimdışı hem de çevrimiçi kamusal alanlardan uzaklaşmaya başlar. İş bırakma, okul değiştirme, kamusal söylemlerden çekinme, fikirlerini ifade etmekten kaçınma ve sosyal medya hesaplarını kapatma gibi sonuçlar cinsel içerikli görüntülerin zararlarını göstermektedir.

⁶⁰ Geniş bilgi için bkz. CENTEL, Nur: “5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Şantaj Suçu”, *Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2012, Cilt 9, Sayı 2, Prof. Dr. Duygun Yarsuvat’a Armağan Özel Sayısı, s. 101 vd.

⁶¹ “Suç tarihinden önce sosyal medya üzerinden tanışıp arkadaş olduğu on dört yaşındaki mağdure ile internette görüntülü konuşmaya başlayan sanığın, bu ortamda soyunmasını istediği mağdurenin olumsuz yanıt vermesi üzerine şantaj içerikli sözler sarf ederek herhangi bir kayıt işlemi yapmaksızın bilgisayar kamerası açıkken soyunmasını sağlamaktan ibaret eyleminin şantaj suçunun yanı sıra fiziksel temas içermemesinden dolayı (...) 5237 sayılı TCK’nın 105/1. maddesinde düzenlenen cinsel taciz suçunu oluşturduğu gözetilmeden suç vasfının tayininde yanlıya düşülerek çocuğun cinsel istismarı suçundan hüküm kurulması...” Yargıtay, 14. CD., T. 29.04.2021, E. 2017/2247, K. 2021/3400).

⁶² DÜLGER, s. 20.

⁶³ McGLYNN / RACKLEY, s. 545.

⁶⁴ Doxxing; bir kişi veya kuruluş hakkında özel veya tanımlayıcı bilgileri (özellikle kişisel olarak tanımlayıcı bilgiler) araştırmak ve kamuya açık platformlarda yaymaktır. Bkz. <https://tr.wikipedia.org/wiki/Doxing> (E.T.: 01.05.2022).

⁶⁵ ABD Siber Sivil Haklar Girişimi tarafından yapılan bir araştırma, “intikam pornosu” mağdurlarından yüzde 80’inden fazlasının ciddi duygusal sıkıntı ve endişe yaşadığını tespit etmiştir. İntikam pornosu gençlerde intiharla birlikte eğitim ve duygusal gelişim üzerinde de derin etkiler göstermektedir. Bkz. McGLYNN / RACKLEY, s. 545.

Görüntüye dayalı cinsel istismar, mağdurların öz değerlerini kasıtlı olarak ihlal ederek ve onlara saygılı davranmayarak haysiyetlerini ihlal eder. Görüntüye dayalı cinsel istismar, sadece mağdurun değil, genellikle kadınların o toplumda yaşayan tüm üyelerinin haysiyetini tehlikeye atar. Cinsel istismarın görüntüye dayalı olması, özellikle çevrimiçi ortamda rahat olamama ve bu tür tehditlerle karşı karşıya gelebileceği mesajı verir. Yaşanan mağduriyetleri tazminat yollu telafi etmek, suç teşkil eden fiilleri medeni hukuk korumasıyla önlemek tek başına yeterli değildir. Medeni hukukun yanı sıra ceza hukukunun önleyici gücünden de faydalanmak gerekir⁶⁶.

Görüntüye dayalı cinsel istismarın çeşitli biçimleri göz önüne alındığında, manipüle edilmiş görüntüler (cinselleştirilmiş “fotoşoplama”) dahil olmak üzere özel cinsel görüntülerin rıza dışı oluşturulması ve dağıtımı suç teşkil etmektedir⁶⁷. Manipüle edilmiş özel cinsel görüntülerin neden olduğu zarar da dikkate alınırca yasal korumanın haklı olduğu anlaşılacaktır. Mağdurların görüntüye dayalı cinsel istismarı bildirme konusunda çekingen davrandıkları ve isteksiz oldukları da bilinen bir gerçektir. Kamusalığın bu zararı yalnızca artıracakı gerçeği göz önüne alındığında, bu durumun şaşırtıcı olmadığı görülecektir⁶⁸.

SONUÇ

Ceza hukukunda suç teşkil eden fiiller, günümüzde “çevrimdışı” işlenmekle birlikte giderek “çevrimiçi” sanal alanda da işlenmeye başlamıştır. Ceza hukuku başta olmak üzere, hukuk bu sosyal ve teknik gelişmeyi takip etmek durumundadır. İnternet ortamında ve sosyal ağlarda işlenen, çocukların cinsel açıdan kötüye kullanılması (*grooming*), çocuk pornografisi ve hatta çocuk istismarına varan olaylar nedeniyle internet ortamını ve sosyal ağları her boyutuyla disipline etme zaruretini ortaya çıkarmıştır. Cinsel taciz, cinsel şiddet ve şantaj bireyin hem cinsel dokunulmazlığını hem de hürriyetini tehdit eden hukuka aykırı davranışlardır. İnternet ve sosyal ağların günümüzdeki etkinliği bahse konu suçların önemini artırmış ve suçla mücadelede farklı bir boyut kazandırmıştır.

Özel cinsel görüntülerin, tarafın rızası olsun veya olmasın, cinsel veya cinsel olmayan amaçlarla alınması veya dağıtılması suçtur. Aslında bu suç sürekli işlenegelen ve tarihçesi olan bir suç tipidir. Suç tipinin yeniden gündeme gelmesinin sebebi, bahse konu fiillerin kolaylıkla işlenmesini sağlayan teknolojik ilerlemelerin kötü niyetli kimselere sunduğu imkânlardır. Teknolojik gelişmeler, bahse konu suçlarda bireysel ve kolektif zararların niteliğini artırmıştır.

İnternete erişimin yaygınlığı ve internette anonim kalma imkânının bulunması başta özel cinsel görüntüler oluşturma olmaz üzere cinsel taciz, cinsel istismar ve müstehcenlik suçlarının kolaylıkla işlenmesine yol açmıştır. Bu durum, özel hukuk boyutuyla tazminat talepli zarar telafileri dışında, cinsel dokunulmazlığa karşı suçların yeniden gözden geçirilmesini ve yeni suç tiplerinin ihdası noktasında tartışmaları da gündeme getirmiştir. Fakat bugün için kabul gören anlayışa göre internetin ve sosyal ağların kendine özgü yapısı, ihlallerin önüne geçmeyi zorlaştırmaktadır. Özellikle görüntüye dayalı cinsel istismarın internette hızla yayılması, failin anonim kalması, failin sosyal ağlardaki takipçi sayısı ile sosyal ağları kullananların sayısı dikkate alındığında meselenin sadece ceza kanunlarına havale edilmesinin yeterli olmayacağı anlaşılacaktır. Sonuç olarak cinsel istismarın görüntüye dayalı olarak ani ve uzun vadeli fiziksel ve psikolojik zararları hesaba katılarak hukuk reformları hızlandırılmalıdır.

Katkı Oranı Beyanı:

Çalışmaya Prof. Dr. Murat BALCI ve Dr. Öğ. Üyesi Kerim ÇAKIR eşit oranda katkı sağlamıştır.

⁶⁶ McGLYNN / RACKLEY, s. 561.

⁶⁷ McGLYNN / RACKLEY, s. 556.

⁶⁸ McGLYNN / RACKLEY, s. 557.

KAYNAKÇA

- ATILLA ÖZTÜRK, Gülden: *Türk Ceza Kanunu'nda Müstehcenlik Suçu*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.
- BEIER, Klaus M.: "Die Zukunft einer Pandemie- Sexueller Kindesmissbrauch als weltweite Herausforderung", *ZRP*, 2020, s. 255-258.
- CENTEL, Nur: "5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Şantaj Suçu", *Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2012, Cilt 9, Sayı 2, Prof. Dr. Duygun Yarsuvat'a Armağan Özel Sayısı, s. 101-122.
- CİBOOĞLU, Atay: "Siber Zorbalık, Siber Zorbalık Kavramı ve Kavramın Yetersizliği", *İstanbul Barosu Dergisi*, 2020, Cilt 94, Sayı 2, s. 145-159.
- DERELİ, Alparslan: "İsrarlı Takip ve Taciz (Stalking) Kavramı ve Suçu", (Ed.) KOCA, Mahmut: *Prof. Dr. Mehmet Emin Artuk'a Armağan*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020, s. 1389-1410.
- DÜLGER, Murat Volkan: "İnternet Aracılığıyla İşlenen Cinsel Suçlar", 2021, s. 1-33 (<http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3792316>, E.T.: 21.04.2022).
- ESSER, Robert: "Strafrechtliche Aspekte der Social Media", (Hrsg.) HORNING, Gerrit / MÜLLER-TERPITZ, Ralf: *Rechtshandbuch Social Media*, Springer-Verlag, Berlin-Heidelberg, 2015, s. 203-321.
- GERCKE, Marco: "Die Entwicklung des Internetstrafrechts 2020/2021", *ZUM*, 2021, s. 921-936.
- GRISSE, Karina: "Elterliche Sorge und Aufsichtspflichten bei der Nutzung digitaler Medien durch Kinder", *NZ Fam*, 2022, s. 189-198.
- HILGENDORF, Eric / FRANK, Thomas / VALERIUS, Brian: *Computer- und Internetstrafrecht*, Springer-Verlag, Berlin-Heidelberg, 2005.
- KATZER, Catarina: *Cybermobbing - Wenn das Internet zur W@ffe wird*, Springer-Verlag, Berlin-Heidelberg, 2014.
- KILINÇ, Doğan: "5651 Sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun'un 9/A Maddesi Çerçevesinde Özel Hayatın Korunması", *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2016, Cilt 20, Sayı 2, s. 577-623.
- KÖNIG, Sabine: *Kinderpornographie im Internet*, Würzburg Univ., Diss., Würzburg, 2003.
- KRETSCHMER, Joachim: "Der neue § 238 StGB: Cyberstalking und andere Änderungen", *JA*, 2022, s. 41-46.
- McGLYNN, Clare / RACKLEY, Erika: "Image-Based Sexual Abuse", *Oxford Journal of Legal Studies*, 2017, Volume 37, Issue 3, s. 534-561.
- RETORNAZ, Eylem Aksoy: *Bir Siber Taciz Biçimi: Cinsel İçerikli Görüntüleri Rızaya Aykırı Olarak İfşa Etme, Yayma, Erişilebilir Kılma veya Üretme Suçu (Revenge Porn ve Deep Fake)*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2021.
- SABANCA, Mustafa Serkan: *Sosyal Paylaşım Siteleri ve Çocuk İstismarı, Siber Suçlar, Tehditler, Farkındalık ve Mücadele*, Global Politika ve Strateji Yayınları, Ankara, 2015.
- SAKA, Dilek: *İfşanın Sosyal Medyada İntikam ve Cezalandırma Aracı Olarak Kullanımı: Facebook, Twitter ve Instagram Örneği*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2019.
- SIEBER, Ulrich: "Bilgisayar Suçluluğu", (Çev.) ÜNVER, Yener, (Ed.) ÜNVER, Yener: *İnternet Hukuku-Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi 13*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2013, s. 13-58.
- ÜNLÜ, Derya / TÜRK, Hülya / ARTAN, Taner: "Kamu Sorumluluğu ve Sosyal Hizmet Perspektifinden Çocukların Çevrimiçi Cinsel İstismarı: Bir Olgu Sunumu", *Omdusman Akademik*, 2020, Yıl 7, Sayı 13, s. 227-252.
- WEAVER, Russell L.: "İnternet, İfade Özgürlüğü ve Ceza Hukuku: Şimdi İnternette Bir Uluslararası Antlaşma Zamanı mı?", (Çev.) BİÇİMSEVEN, Zeynep, (Ed.) ÜNVER, Yener: *İnternet Hukuku-Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi 13*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2013, s. 143-170.